

Zigfrīds Anna
un Kristīne
Meierovici.

Zigfrīds Anna. Uz mūžu

Zigfrīda tēvs bija cēlies no stingras un tradīcijām uzticīgas Kuldīgas ebreju ģimenes. Jau studējot Tērbatā, Haims Meierovics vēlējās pieņemt kristīgo ticību, bet baidījās saraut saites ar vecākiem. Pēc studijām jaunais ārsts sāka praktizēt Durbē. Netālu no pilsētiņas – Līgutos – pie fon Bordelīusiem strādāja jauna latviete Anna Filholde. Viņa bija dzimusi Kabilē, Kuldīgā beigusi augstāko meiteņu skolu. Abi jaunie cilvēki iemīlējās. Annas ģimene samierinājās ar meitas izvēli, bet Meierovici palika nelokāmi un cieti kā klints. Haims pieņēma kristīgo ticību un kļuva par Hermani Meierovicu. Ar šo cilvēku viņa vecākiem vairs nebija nekā kopīga. 1885. gada Ziemassvētkos Anna un Hermanis apprecējās. Pēc kāzām jaunā sieva

rakstīja vīra vecākiem par savu lielo mīlestību pret Hermani, apliecināja viņiem savu cieņu un pieķeršanos, lūdza pieņemt viņu ģimenē. Taču vecāki bija dēlu un viņa sievu atraidījuši uz visiem laikiem, saites bija sarautas un nekad vairs netika savienotas.

1887. gada 5. februārī piedzima Zigfrīds. Priekam par dēlu tūlīt pievienojās sāpes – jaunā māte, ārsta sieva, nomira divpadsmitajā dienā pēc dzemdībām, un Hermanis neko nespēja līdzēt. Lai gan Anna pirms nāves paguva vīram pateikt, ka visu savā dzīvē sasniegusi un mirst laimīga, viņa izmisums bija nepārvarams. Mātes bērū dienā pie vaļējā zārka mazo puisēnu nokristīja par Zigfrīdu Annu, dodot viņam dzīvē līdzīgu vismaz mātes vārdu. Pārcilvēciskais darba daudzums smagi iedragāja ārsta saspringtos

Īsais laimes brīdis

MAIJA KREKLE

Viņš tika radīts pavasarī, lielā un traģiskā mīlestībā. Viņa liktenī ir pavasara vieglums un jūsma, lieli, spīdoši paveikti uzdevumi un traģiska nolemība. Viņš ienāk dzīvē, aizraido slimībā un nāvē savus vistuvākos cilvēkus, un aiziet no tās, paņemot līdzīgu savu jauno un bezgala mīlošo sievu. MEIEROVICA gaišā un saulainā personība, kas pievilka kā magnēts, slēpa arī liktenīgas kaislības un sirdsapziņas mokas – sekojot mīlestībai, viņš bija spiests atstāt ģimeni, kurā auga trīs bērni. Vai liktenis viņu būtu pārsteidzis arī tad, ja viņš to neizdarītu? Droši vien. Dievu mīļuli mirst jauni.

nervus, un jau 1891. gadā Hermanis Meierovics saslima ar neārstējamu garīgu kaiti. Viņš aizbrauca uz Tērbatu pie drauga dr. Oša, glābiņu meklējot, bet darāms vairs nebija nekas. Zigfrīda tēva turpmākie gadi līdz viņa pāragrajam nāvei ritēja psihiatriskajās slimnīcās Tērbatā un Jelgavā. Meierovici neko negribēja dzirdēt par mazdēlu, tā nu četrgadīgais puisēns palika mātes radiem. Vispirms viņš auga pie viena mātesbrāļa, kas bija skolotājs Pūrē, pēc tam pie otra – Čērkstē. Kopš 1893. gada par zēnu pastāvīgi rūpējās Roberts Filholds, kurš dzīvoja un strādāja Kabilē. Zigfrīds auga un mācījās turpat, kur viņa māte. Viņa mīlākā dziesma bija "Tek saulīte tecēdama"; noejošās saules staru apspīdētās, Zigfrīds mātei varēja aizsūtīt "simtu labu vakariņu"...

Ātri un agri – laulības ostā

Tukuma pilsētas skolā Zigfrīds Meierovics patika gan skolēniem, gan skolotājiem. Nekad viņš nestaigāja nokārtu galvu un nobēdājies – skumjā bērnība bija pagājusi. Viņš mūžīgi dzina jokus, kariķēdams skolotājus. Zēns bija ļoti apdāvināts un mācījās sekmi, viņam bija daudz draugu. Zigfrīds neapmierinājās tikai ar skolas uzdevumiem, bet mācījās privāti arī vācu un franču valodu, piedalījās latviešu skolēnu pulciņos un pusslepenajās revolucionāru sapulcēs Tukuma apkārtnes mežos. Revolūcijas laikā Zigfrīds Meierovics jau mācījās Rīgā N. Mironova komercskolā. Brīvu brīžu viņam nebija, jo līdzekļi mācībām bija jānopelna pašam, privāttundās

Zigfrīda tēvs Hermanis un māte Anna Meierovici.

strādājot no pieciem ritā līdz deviņiem vakarā. Skolu jaunneklis pabeidza ar zelta medaļu, turklāt nebūt ne ar salauztu miesu un garu, bet grūtībās norūdījies, ieguvis izcilas darba spējas, pedantismu, pildot jebkuru uzdevumu. (Starp citu, viņš bija atzīmējis visu radu un draugu dzimšanas un vārda dienas, nekad neaizmirsā apsvēikt.) 1907. gadā Zigfrīds iestājās Rīgas Politehniskajā institūtā un korporācijā "Tālavija". Iztiku turpināja pelnīt ar valodu un matemātikas privatstundām, trešajā studiju gadā Zigfrīds sāka strādāt arī Olava komercskolā, vēlāk dabūja inspektora vietu apdrošināšanas biedrībā. Jau no skolas laikiem Meierovics dzīvoja Pārdaugavā, Oskara ielā 1, kur stāvu zemāk bija apmetusies mātes radu Filholdu ģimene. Šajā ģimenē vecāko meitu sauca tāpat kā Zigfrīda māti – Anna Filholde. Šī Anna gan nebija nekāda skaistule, bet viņai bija maiga, pieklāvīga un sirsnīga daba. Ilgas pēc savas ģimenes, kuras siltumu Zigfrīds tik agri bija zaudējis, jauneklī ātri ievēda precēta vīra kārtā. 1910. gada 15. septembrī līgavas vecāku mājās notika laulības, "Tālavijas" korporeļi, iejūgušies ratos, otrā ritā jauno pāri aizveda uz viņu dzīvokli Stabu ielā 99.

Anna bija saimnieciska mājasmāte, kas rūpējās par vīra labsajūtu un savas ligzdiņas siltumu. Vīru viņa bezgala

milēja un aprūpēja. Arī šoreiz radi sākumā nebija apmierināti, jo Anna un Zigfrīds bija brālēns un māsiņa, turklāt Zigfrīda tēva slimība... Tomēr jauniešu apņemšanās bija nelokāma un radi samierinājās. Zigfrīdu nevarēja nemīlēt!

Kad piezogas nepasakāmāis

Pēc kāzām Meierovics dabūja grāmatveža vietu kādā kredītbiedrībā, drīz viņš jau bija direktors rīkotājs. Vēl – rosīgā darbība dažādās nacionālās organizācijās. Anna un mazais Helmutis viņu uzticīgi gaidīja mājās.

Kara laikā Meierovics strādāja Maskavā Krievijas Tautas bankā, darbojās Latviešu bēgļu palīdzības komitejā un tās Kultūras birojā. 1916. gadā viņš Rēzeknē vadīja partikas nodaļas valdi. Enerģiski darboties, Zigfrīds risināja ne tikai ekonomiskās, bet arī politiskās un nacionālās problēmas, liekot pamatus Latgales un pārējās Latvijas apvienošanai. 1917. gada sākumā Meierovics tika ievēlēts Vidzemes pagaidu Zemes padomē. Zemnieku savienības biedrs viņš bija no tās dibināšanas. 1917. gada rudenī Pēterpili, sagatavojot priekšdarbus Latviešu nacionālās padomes organizēšanai, Zigfrīds Meierovics izvirzījās par vienu no redzamākajiem Latvijas brīvības cīnītājiem. Anna pa to laiku

dāvāja dzīvību otram bērnam – meitiņai Rutai. Zigfrīds milēja savu ģimeni, bet ļoti reti viņš bija ar to kopā. Darbs topošās Latvijas labā deva viņam prieku un gandarījumu, Anna neko nepārmeta, bet pacietīgi un sirsnīgi gaidīja vīru mājās, visu saprazdama un piedodama. Viņas pasaule bija bērni un ģimenes rūpes. Zigfrīds nebija mājās sēdētājs, viņam vajadzēja ciņas un uzvaras prieku, viņam patika jautra sabiedrība, kur dziesmās un jokos veldzēties un baudīt uzvaras saldmi. Bet viņš bija ideāls vīrs un tēvs, Zigfrīdam bija stingri principi un pienākuma apziņa. Anna jutās droša.

Pēc kāzām jaunā sieva rakstīja vīra vecākiem par savu lielo mīlestību pret Hermani, apliecināja viņiem savu cieņu un pieķeršanos, lūdza pieņemt viņu ģimenē. Taču vecāki bija dēlu un viņa sievu atraidījuši uz visiem laikiem.

Smagās diplomātiskās ciņās Zigfrīds spēja rast Anglijas atbalstu Latvijai, un jau 1918. gada 11. novembrī šī lielvalsts atzina Latviju *de facto*. Pēc nedēļas Meierovics kļuva par Latvijas pirmo ārlietu ministru. 1919. gada sākumā viņš bija Parīzē, Pasaules miera konferencē. Te viņš kļuva par istu diplomātu, kas kā līdzīgs ar līdzīgu sarunājas ar visu valstu politiķiem, kaut arī Latvija oficiāli nepiedalījās konferences darbā.

Vasarā Zigfrīds Meierovics atgriezās Latvijā. Viņš bija rakstījis mīlas un rūpju pilnas vēstules, sūtījis dāvanas, pircis sievai un bērniem vajadzīgas lietas, devis padomus, kā iztikt, taču kaut kas isti nepasakāms, bet tomēr mokošs bija ienācis viņa attiecībās ar Annu. Vai viņa tiešām ir un būs tā istā viņa dzīves līdzgaitniece? Naivā, provinciālā mājasmāte? Zigfrīds bija tik daudz redzējis un mācījies šajā gadā, bet Annu garlaikvoja politika un diplomātija, viņa jutās neveikli lielā sabiedrībā. Pasaulē bija arī citādas sievietes...

Līdzstrādniece, palīgs, sabiedrības dāma

Viņa ceļā arvien biežāk gādājis kāda jauna un uzņēmīga dāma. It kā nejausa, bet īstenībā smalki izplānota bija katra viņas parādīšanās Meierovica acu priekšā. Kristīne Bakmane bija uzņēmēja, tirgotāja, un viss viņas dzīvē bija sasniegts pašas spēkiem. Dienzēl sevi bija pieteikusi arī ļaundrī slimība – tuberkuloze... Jau pirmo reizi Zigfrīdu ieraugot, divdesmit vienu gadu vecā Kristīne saprata, ka tas ir viņas dzīves vīrietis. Kristīni steidzināja nojausma par savas dzīves īsumu, bet Zigfrīds Meierovics vēl šaubījās par savām jūtām. Un nebija jau arī īstais laiks, Bermonta karaspēks stāvēja pie Rīgas. Pēc kara nāca jauns uzdevums – noslēgt miera līgumus ar Krieviju un Vāciju. 1920. gadā Meierovicu ģimenē piedzima trešais bērns – dēls Gunārs. Zēns ar savu ierašanos it kā simbolizēja ģimenes saišu nostiprināšanos un pienākuma uzvaru pār šaubām.

Pirmā ģimene. Zigfrīds un Anna Meierovici ar bērniem Helmutu, Gunāru un Rutu.

Bet Baltijas valstu Buldu-ru konferencē, ko organizēja Ārlietu ministrija, kultūras programmā ainiņas no tautas dzīves inscenēja Kristīne Bakmane.

1920. gada beigās un 1921. gada sākumā Meierovics bieži uzturējās ārzemēs, lai gata-votu Latvijas starptautisku atzišanu *de iure* un uzņemšanu Tautu savienībā, vasarā uzņēmās vēl arī Ministru prezidenta pienākumus. Viņš gribēja sasniegt politisku un saimniecisku saprašanos ar kaimiņvalstīm, Zigfrīda sapnis bija Baltijas valstu cieša savienība. 1924. gada janvārī viņš politisko spēļu dēļ pirmo reizi palika ārpus valdības. Tūlīt pēc tam Zigfrīds šķīrās no Annas. Tas bija smags un grūts solis, bezgala žēl bija sievas un mazuļu. Bet Anna nekad viņam nebija palīgs viņa lielajā darbā... Pirms 14 gadiem viņš meklēja jaunajā ligavā savas mātes atspulgu un atrada to. Tagad viņa sirds ilgojās pēc darba līdzstrādnieces, palīga un... sabiedrības dāmas. Kāds padomju vēsturnieks reiz teica – katram vīrietim vajadzīga sava Spidola. Un arī Zigfrīda Meierovica sirds pēc rāmās un ģimeniskās Annas alka Spidolas – Kris-

tīnes. Vēl pirms jaunās laulības Zigfrīds Meierovics kļuva par akciju sabiedrības "Kr. Bakmans" direktoru. Viņi abi bija arī Rīgas Uniona bankas dibinātāji, ieņēma vēl citus saimnieciskus un goda amatus. Meierovics nopirka jaunu dzīvokli Valdemāra ielā 33 – 3, sāka to iekārtot turpmākajiem laimes gadiem ar Kristīni, bet viņš tā arī nepaguva tur apmesties... 1924. gada maijā Kristīne Bakmane un Zigfrīds Anna Meierovics apprecējās. Kristīne nešaubīgi ticēja Zigfrīda zvaigznei, viņa droši zināja, ka vīrs atgriezies politikā. Kad decembrī tā arī notika, Kristīne kļuva par vīra politiskā salona mājasmāti, viņa palīgu un referenti. Viņi bija tik laimīgi, starojoši, mīloši. Kristīne bija pietiekami gudra, lai nekavētu Zigfrīdu viesoties pie Annas un bērniem, jo pati savus viņa nedrīkstēja laist pasaulē slimības dēļ. Bet laimi Kristīne jutās nopelnījusi.

Dzimusi Jāna muižā pie Smiltenes 1897. gada 23. novembrī, jau no 10 gadu vecuma dzīvojusi viena Rīgā, mācīdamās ģimnāzijā, no kuras pietajā mācību gadā nācās aiziet, lai sāktu strādāt rūpnīcas kantorī.

No sekretāres meitene ātri vien kļuva par fabrikanta A. Orkina kompanionu komerc-lietās, patstāvīgi laužot ceļu uz bagātību. Nodibinājusi savu akmeņogļu eksporta un tirdzniecības uzņēmumu, viņa mācījās valodas, interesējās par mākslu, piedalījās jauniešu nacionālajā ligā un citās sabiedriskajās organizācijās. Turklāt Bakmanes jaunkundze bija gracioza, simpātiska un eleganta. Īsts atradums diplomātam.

Nāve autokatastrofā. Lode sirdi

1925. gada vasara bija lieliska – Meierovics Kristīnes pavadībā devās lielā ārzemju braucienā, apmeklējams vairākas Eiropas valstis un visur gūstot panākumus ar savu cilvēcisko šarmu un valstsvīra stāju. Atgriezušies viņi atpūtās savā Dubultu vasarnīcā, staigāja gar jūru, runājās, jutās laimīgi. Trīs reizes tovasar Zigfrīds Meierovics bija apciemojis Annu un bērnus, kas atpūtās pie radiem Tukuma apriņķa Druķos. 22. augustā viņš bija nolēmis to darīt vēlreiz. Kristīne jau bija sagatavojusi jaukas dāvanas bērniem. No Dubultiem atbraucis, Meierovics vēl iegāja ministrijā, nenojauzdams, ka dara to pēdējo reizi, tad iekāpa savā mercedesā, kam pie stūres sēdēja šoferis Kalniņš (viņš reiz bija strādājis Maskavā, daži cilvēki vēlāk izteica minējumus un arī apgalvojumus, ka Kalniņš bijis komunistu agents). Zigfrīds bija gribējis braukt ar vilcienu, bet Kristīne, vēlēdamās tajā pašā vakarā ar viņu kopā doties uz koncertu, ieteica ceļot ar auto. Pēc vieniem nonākuši uz Tukuma – Raudas ceļa, par kuru Meierovics reiz bija teicis, ka te varot kaklu nolauzt. Trīs kilometrus pirms Druķiem par ceļu nāca pretī Anna ar bērniem un brālēna septiņgadīgo dēlenu. Lidzi bija arī suns. Anna apsēdās blakus bijušajam vīram, tas klēpī paņēma mazo Gunāru, viņiem priekšā uz papildsēdekļiem iekārtojās Ruta un brālēna dēls Verners, bet Helmuta – blakus šoferim. Mašīnas ātrums bija 15 km stundā, Meierovics lika šoferim braukt vēl lēnāk. Pulkstenis jau bija gandrīz divi, kad mašīna pārbrauca nelielam kalniņam, kam abās pusēs bija svaigs rakums, bet ceļa labajā pusē – neliela bedre. Šoferis strauji sagriezta mašīnu, tā sāka

slidēt un svērās uz grāvja pusi. Pēc brīža, īsti neapjēguši, kas noticis, pie apgāztās mašīnas stāvēja Anna, Ruta, Verners, Gunāriņš, kas pats bija atvēris durvis un izrāpjis, un suns. Meierovica kundze palīdzēja izkļūt no mašīnas šoferim, kas savukārt atbrīvoja Helmutu. Pa visiem viņi mēģināja pacelt mašīnu, lai noskaidrotu, kas noticis ar Zigfrīdu. Viņš bija miris. Nāve bija iestājusies acumirkli no galvaskausa un kakla skriemeļu lūzuma.

Tajā pašā automobili Anna Meierovica ar mirušo Zigfrīdu devās uz Rīgu, kur Sarkaņā Krusta slimnīcā, vēl neticēdami ļaunajai vēstij, gaidīja ārsti, valdības pārstāvji, Saeimas deputāti un satriektā Kristīne Meierovica.

Viņa metās šoferim virsū, kliegdamā, kāpēc viņš Zigfrīdu nogalinājis, varējis par kropli pataisīt, bet kam vajadzējis nogalināt...

Garajās dienās līdz bērēm viņa tikai divas reizes atstāja vīru – kad izvēlējās zārku un

kapa vietu. Anna aizbrauca pie bērniem, kuri vēl nebija sapratuši, ka tētis ir miris, un ar viņiem atgriezās Rīgā pēc pāris dienām, lai piedalītos Zigfrīda Meierovica izvadīšanā no dzīvokļa garā lāpu gājienā uz Doma baznīcu. Nebeidzama ļaužu straume plūda atvadīties no ārlietu ministra visu nakti un nākamā dienu.

Meierovica pēdējie svētki 27. augustā izvērtās krāšņi, svinīgi un sāpīgi skaisti. Bēru dievkalpojuma laikā Anna noģība, bet bērni, tūkstošiem līdzjūtīgu acu pavadīti, izvadīja tēvu pēdējā gaitā, turēdami pie savas mātes māsas. Visas Latvijas baznīcu zvaniem skanot, piecos pēcpusdienā Zigfrīda Meierovica miesas nodeva zemei.

Anna Meierovica mieru rada bērnos.

Kristīne strādāja un kārtoja sava grūtībās nonākušā biznesa lietas, katru dienu no rīta un pēcpusdienā devās uz kapiem, kur ilgi sarunājās ar mirušo vīru, naktis raks-

tija dienasgrāmatu. Trijos mēnešos viņa visu bija nokārtojusi. 2. decembra vakarā Kristīne savā jaunajā, skaisti iekārtotajā dzīvoklī uzņēma dažus viesus, bet pēc pusnakts, baltā peņurārā tērptā, no maza brauniņa iešāva sev lodi sirdi.

Viņas portfeli bija nupat pārrakstīts testaments. Saviem īpašumiem viņa iecēla likvidēšanas komisiju, naudu novēlot viņas un Zigfrīda kapa iekārtošanai, mēbeles viņa gribēja nodot Meierovica piemiņas istabai pilī, kalponēm novēlēja katrai pa 200 latiem, bet Zigfrīda bērniem – tēva atstātos uzvalkus.

Liels pavadītāju pulks 1925. gada 7. decembrī izvadīja pēdējā gaitā sievieti, kas bija devusi vīram solījumu sekot viņam mūžībā. Pēc trim mēnešiem viņa solījumu izpildīja. **MV**

Kristīne Bakmane.

Zigfrīda Meierovica sirds pēc rāmās un ģimeniskās Annas alka Spīdolas – Kristīnes.